

(3 Hours)

(Total Marks : 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B.:**
- 1) All questions are **compulsory**.
  - 2) All questions have **internal choice**.
  - 3) **Figures to the right** indicate **full marks**.

1. Attempt **any TWO** of the following:-**20**

- a) Explain the interrelation between environment and development.
- b) Briefly discuss the declaration and agenda of the Rio-Conference.
- c) Bring out the importance of conservation and management of resources for development?

2. Attempt **any TWO** of the following:-**20**

- a) Define various criteria of evaluating environmental policy.
- b) Briefly explain the Pigovian tax system.
- c) Examine the effectiveness of tax and quota system regarding pollution control.

3. Attempt **any TWO** of the following:-**20**

- a) What is meant by economic value of environment? Explain its types.
- b) Discuss the contingent valuation method of environment measurement.
- c) Explain the merits and demerits of Travel Cost Method.

4. Attempt **any TWO** of the following:-**20**

- a) Suggest measures on the trans-boundary environmental problem.
- b) Explain the Economic Impact of climate change.
- c) Explain the important International Agreements on Environmental problems.

5. Write short notes on (**Any TWO**):-**20**

- a) Nature of Environmental Economics.
- b) Implementation of environmental policy.
- c) Measures on Environmental Degradation.
- d) Sustainable Development.

(मराठी रुपांतर)

[वेळ : ३तास]

[एकूण गुण: १००]

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहे.
 २. सर्व प्रश्नांना अंतर्गत पर्याय आहेत.
 ३. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात
 ४. मूळ इंग्रजी प्रमाण मानावे.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

२०

- अ) पर्यावरण आणि विकास यामधील आंतरसंबंध स्पष्ट करा.
 ब) रिओ परीषदेचे घोषणापत्र व विषयपत्रिका (अजेंडा) यावर थोडक्यात चर्चा करा.
 क) संसाधनांचे संवर्धन आणि व्यवस्थापन यांचे विकासातील महत्त्व स्पष्टपणे मांडा.

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

२०

- अ) पर्यावरणीय धोरणांच्या मूल्यांकनाचे विविध निकष स्पष्ट करा.
 ब) पिंगु यांची कर पद्धती थोडक्यात स्पष्ट करा.
 क) प्रदूषण नियंत्रणाच्या संदर्भात कर व कोटा पद्धतीच्या परिणामकारकतेचे परीक्षण करा.

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

२०

- अ) पर्यावरणाचे आर्थिक मूल्य म्हणजे काय ते सांगून त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
 ब) पर्यावरणीय मूल्यनिर्धारणाची आकस्मिक मूल्यांकन पद्धत स्पष्ट करा.
 क) प्रवास खर्च पद्धतीचे गुण व दोष स्पष्ट करा.

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

२०

- अ) सीमाबाह्य पर्यावरणीय समस्यांवर उपाय सुचवा.
 ब) हवामान बदलाचे आर्थिक परिणाम स्पष्ट करा.
 क) पर्यावरणीय प्रश्नाबाबतच्या महत्वाच्या आंतरराष्ट्रीय पर्यावरणीय करारांचे विवेचन करा.

५. टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) :

२०

- अ) पर्यावरणीय अर्थशास्त्राचे स्वरूप .
 ब) पर्यावरणीय विषयक धोरणांची अंमलबजावणी.
 क) पर्यावरणाच्या अवनती (-हास) वरील उपाय.
 ड) शाश्वत विकास.